

Etický kodex výzkumného pracovníka MZM:

Preambule

Etický kodex formuluje základní pravidla etického chování výzkumných pracovníků a jejich jednání ve výzkumu na základě obecně uznávaných etických norem běžných v této oblasti ve vyspělých zemích. Při jeho přípravě se vycházelo ze zahraničních etických kodexů a ze znění Etického rámce výzkumu jak je formulován na webových stránkách MŠMT (www.msmt.cz). Tento dokument navazuje na doporučení Evropské komise ze dne 11. 3. 2005 o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a na usnesení vlády ČR č. 1005/2005 a č. 951/2006.

Výzkumný pracovník:

- a) přijímá odpovědnost za preciznost a objektivitu jím prováděného výzkumu (včetně studia a rešerše literatury, navrhování a provádění experimentů, pozorování a publikování získaných výsledků) na základě svých odborných znalostí,
- b) odmítá jakoukoli řídicí i poradní funkci ve správě, administraci a nebo financování výzkumu, pokud existují oprávněné vážné obavy, že osobní, vědecké, profesní, finanční nebo jiné aktivity by hrozily střetem zájmů a mohly tak ovlivnit jeho objektivitu, způsobilost nebo rozhodovací schopnost při vykonávání této funkce,
- c) dělí se o výsledky výzkumu s ostatními členy řešitelského týmu,
- d) usiluje o získání vědeckých a vědecko-pedagogických titulů výhradně v souladu s etickými zásadami,
- e) nekryje neetické chování ve svém okolí, ani nehledá záminky k zastření vlastních pochybení proti principům etiky výzkumu,
- f) jako člen odborných grémíí (vědeckých rad, odborných poradních orgánů atd.) se ve svém rozhodování a hlasování v odborných záležitostech řídí výhradně odbornými hledisky,
- g) spolupracuje s etickými komisemi při plnění jejich úkolů.
- h) chrání zdroje svých informací (např. anonymita vypravěče) a plně respektuje právo zdrojů svých informací na anonymitu.
- i) při výzkumech v terénu postupuje co nejšetrnějším způsobem se zřetelem k maximálnímu zachování původního stavu lokality, dává přednost nedestruktivním výzkumným postupům a používá jen povolené výzkumné metody.
- j) při zpracování sbírek a při péči o sbírky dbá o maximální zachování jejich původního stavu – např. dává přednost nedestruktivním restaurátorským metodám. Dbá o to, aby se díky muzejní péči (např. restaurátorské) nezměnil charakter sbírkového předmětu.

Autorství nebo spoluautorství publikace náleží výzkumnému pracovníkovi, který splnil alespoň jednu z uvedených podmínek:

- a) podstatně a profesionálně sám nebo v řešitelském týmu přispěl duševní činností k tvůrčímu procesu vedoucímu k výslednému dílu v monografii, odborném periodiku, sborníku nebo prostřednictvím jiného média,
- c) vytvořil návrh strategie výzkumu nebo získal a určil data, z nichž výzkum zásadním způsobem vychází, a tak rozhodující měrou přispěl k dosažení publikovaných výsledků tohoto výzkumu,

- d) spojil ve vyšší celek a nově interpretoval různá teoretická východiska a tím podstatně ovlivnil kvalitu publikovaných výsledků výzkumu,
- e) vypracoval koncepční model, navrhl hodnocení, podílel se na analýze dat nebo interpretaci výsledků, které podstatným způsobem přispěly k vědecké hodnotě publikace.

Výzkumný pracovník jako autor nebo spoluautor publikace:

- a) se nedopouští plagiátorství - při každém citování jiných autorů uvede odkaz na informační zdroj, přitom při shrnutí poznatků jiného autora vyjádří původní myšlenky v dobré víře a bez vědomého zkreslení,
- b) cituje i podstatné práce, které nepotvrzují jeho domněnky a interpretace výsledků,
- c) objeví-li významnou chybu ve svých publikovaných údajích, provede odpovídající kroky k nápravě chyb v publikaci, jako například vytisknutí errata nebo jiné opravy, stažení publikace nebo jiné náležité kroky,
- d) zbytečně nevytváří nadbytečné publikace
- e) nezískává citace vlastních prací cestou dohody několika autorů o vzájemných účelových citacích svých prací.

Výzkumný pracovník v roli vedoucího pracovníka:

- a) si vybírá spolupracovníky pro práci ve výzkumu na základě nestranného hodnocení jejich intelektuálních, charakterových, kreativních a všech dalších odborných předpokladů,
- b) předává své znalosti, dovednosti a principy dobrého chování ve výzkumu,
- c) rozvíjí nezávislé a kritické myšlení podřízených a respektuje jejich právo na svobodné vyjádření názorů na výzkum,
- d) uvádí podřízené pracovníky mezi autory publikace, pokud jejich tvůrčí práce přispěla k výsledkům zveřejněným v dané publikaci,
- e) podporuje badatelskou i publikační aktivitu svých podřízených pracovníků i jejich další kvalifikační růst,
- f) důsledně vyvozuje závěry z neetického chování podřízených pracovníků a svěřených studentů,

Výzkumný pracovník jako posuzovatel, recenzent, hodnotitel nebo oponent:

- a) provádí jemu zadanou recenzní nebo jinou hodnotící činnost osobně,
- b) učiní potřebné kroky k vyjasnění údajů v návrhu publikace, u kterých existuje důvodné podezření, že byly zfalšovány nebo jinak upraveny,
- c) přistupuje k recenzi nebo jinému hodnocení s přiměřenou dávkou důvěry k předkládaným údajům a nezdržuje recenzní nebo jiné hodnotící řízení nadbytečnými požadavky,
- d) neprodluhuje hodnocení výzkumné práce za účelem dosahování vlastní výhody nebo výhody třetí osoby,
- e) nevypracuje stanovisko, jehož závěry by mohly být ovlivněny jeho osobním zájmem, nebo na tuto skutečnost předem jasně upozorní,
- f) nepoužije údaje uvedené v návrhu publikace k jinému účelu než k vypracování recenzního posudku a neposkytne je třetí osobě,
- g) vystříhá se dalších, výše neupřesněných, vědomých konfliktů zájmů,
- h) přistupuje k vypracování expertního stanoviska pouze z oblasti své specializace,
- i) uvádí expertní názor s jasným stanoviskem,
- j) při vypracovávání expertního stanoviska nepodléhá případným vnějším tlakům, které by mohly mít jakýkoliv vliv na podstatu obsahu stanoviska,

- k) při vypracování oponentského posudku, recenze (nebo v jiném hodnocení nebo posuzování) nebude krýt neetické jednání své i jiných,
- l) posuzuje u návrhu projektu, grantového projektu, výzkumného záměru nebo u jiného návrhu výzkumné činnosti i přiměřenost nákladů hrazených z veřejných prostředků,
- m) respektuje důvěrnost a ochranu duševního vlastnictví obsaženého v hodnocených podkladech.

L

~.